

Terakki Vakfı
Sanat Galerisi

SELÇUK ARTUT
OTONOMİ
AKIŞKAN GEOMETRİ

25 MART - 24 NİSAN

Otonomi: Akışkan Geometri

Geometri, sanat tarihi boyunca mimari yüzeylerde sarsılmaz bir nizam kurdu. Taş ve çini gibi mukavemetli yüzeylere mühürlenmiş bu matematiksel miras, günümüzde dijital sistemlerle yeni bir boyuta taşınır. Bu karşılaşma, statü devrimine dönüştürürken geçmişin kadim bilgisi ile geleceğin algoritmik olasılıkları arasında hibrit alanlar doğurur. Neticede biçim, zihinsel bir yoğunluk sunan akışkan bir yapıya bürünür.

Selçuk Artut, "Otonomi: Akışkan Geometri" sergisinde bizi tam olarak bu soyut yoğunluğun, formun nefes alan bir organizmaya dönüştüğü devingen alanın ortasına bırakıyor. Büyük Selçuklu'nun kozmik nizamı, Anadolu Selçuklu mimarisinin taş üzerindeki matematiksel derinliği ve çininin sırrına mühürlenmiş kadim enerji, Artut'un algoritmik dokunuşuyla hayat buluyor. Sanatçı, tarihsel belleği güncel bir mercekten geçirirken, taşın ve toprağın katı yapısını kodun akışkan doğasında eritmeyi başarıyor. Geçmişin formlarını taklit etmek yerine, onların ruhunu dijital bir simyayla serbest bırakan sanatçı, geleneksel geometri sanatı birikimini bugünün üretim pratiklerine eklemiyor. Yaratım sürecindeki mutlak otoritesini kodun içine dağıtarak; kuralları koyan fakat nihai sonucu olasılıkların, rastlantısallığın ve makinenin otonom kararlarının ritmine bırakan bir yöntem izliyor. Geleneksel geometrideki sarsılmaz mutlaklık, yerini kod dizinlerinin kendi dilini konuştuğu yeni bir estetik özgürlüğe bırakıyor.

Serginin omurgasını teşkil eden ve EXPO 2025 Osaka'da dünya sahnesine çıkan "Interwoven Confluences" (2025), akışkanlık fikrinin en berrak yansıması. Birbirinden farklı ancak birbirine uyumla eklemlenmiş iki geometrik geleneği bir araya getiren bu videoda Japonya'nın Asanoha deseni ile Türk kültür mirasının Selçuklu yıldız motiflerinin kusursuzca iç içe geçtiğini izliyoruz. Üç dakikalık bir video çalışmasının çok ötesinde, matematiksel verilerin, otonom birer dansçısı gibi devinen yapıt, inisiyatifin algoritmaya paylaştırıldığı bir evren kurguluyor. Öte yandan geometrinin coğrafyaları aşır ruh ve matematiksel zarafette nasıl bulunduğu bir kez daha tanık oluyoruz.

Mekânın fiziksel omurgasını taşıyan iki heykel ise kodun mekânsal bir karşılık üretme ihtiyacını netleştiriyor. Büyük ölçekli heykel ve Hareketli Görüntü + Heykel birlikteliği üzerin-

den dijital akışı kütlenin direnciyle karşılaştırıyor Artut. Ekran ve nesne, aynı düşünce sisteminin iki farklı sonucu olarak karşımızda. Heykel, formu sabitleyen bir unsur gibi konumlanmıyor da kodun uzantısı, akışın mekânda iz bırakan yüzü gibi var oluyor. Hareketli görüntülerin heykelle kurduğu diyalog ve 3D kompozisyonlar, dijital verinin fiziksel mekânda nasıl vücut bulabileceğine dair cesur önermeler... Seçkideki 12 fotoğraf ise teknolojik akışın dondurulmuş anlarını, sürecin estetik hafızasını kayıt altına alıyor; bilgilendirici video da bizi sanatçının zihinsel mutfağına, kodun ve felsefenin iç içe geçtiği üretim sürecine davet ediyor.

Bilgisayara sanatının öncülerinde ve matematikçi Frieder Nake'in 1971'de işaret ettiği radikal kopuş, Selçuk Artut'un pratiğiyle yeniden canlanıyor. Nake'e göre, bilgisayar sanatçısı artık tikel bir nesne üretmekten ziyade, nesneyi var eden kurallar bütünü, yani süreci tasarlar. Program, bitmiş bir sanat yapıtı yerine bir nesne sınıfının tanımıdır. (Nake,1971, s. 12) Artut'un dünyasında da nesne artık dondurulmuş bir anı aşarak bir "olaya" dönüşür. Sanatçı bir objeyi yontmak yerine, bir oluşun ihtimallerini kodlayarak geleneksel nesne kavramını yıkan otonom bir süreci galeri mekânına yerleştiriyor. Nake'in savunduğu üzere, sanatçı tek bir nesne yerine bir nesne sınıfı tanımlayarak formun alabileceği binlerce ihtimalin genetik kodunu yazıyor. Buradaki otonomi, çizgilerin nasıl hareket edeceğine dair kurulan sistemin bizzat kendisidir.

Selçuk Artut'un geometrisi, zamanın ve algoritmanın içinde otonom bir varlık kazanır. "Otonomi: Akışkan Geometri", matematiğin saklı şiirselliğine ve formun sonsuz dönüşümüne tanıklık etme çağrısı. Yapıtlar, geçmiş ile gelecek arasında kurulan doğrusal bir köprüden çok; geometrinin, otonominin ve akışkanlığın kesiştiği yeni estetik dilin manifestosu niteliğinde ve formlar da sürekli değişen, her an yeniden tanımlanan ve makinenin ruhuyla harmanlanan canlı bir sürecin kendisi oluveriyor. Böylece Artut, geometrinin mutlak sessizliğini dijital bir gürültüyle bozmak yerine, otonom bir zekânın zarafetiyle bizi yeni bir görme biçimine zorluyor.

Yararlanılan Kaynaklar:

Nake, Frieder (1971). "The Object and the Process". Computer Graphics, Vol. 5, No. 2

Akşehir Şeyh Hacı İbrahim Veli Türbesi
Konya - 1370
40 cm x 26 cm (Fotoğraf)

Alaaddin Cami "Kenar Bordür"
Konya - 1220
30 cm x 16.8 cm (Fotoğraf)

Beyşehir Eşrefoğlu Cami
Konya - 1299
36 cm x 27 cm (Fotoğraf)

Fatih Cami
İstanbul - 1463
15.68 cm x 20 cm (Fotoğraf)

Geometric pattern
19th century
Iran

Sirçalı Medrese
Konya - 1242
30 cm x 16 cm (Fotoğraf)

Hive
Özbekistan, 2023
32 cm x 24 cm (Fotoğraf)

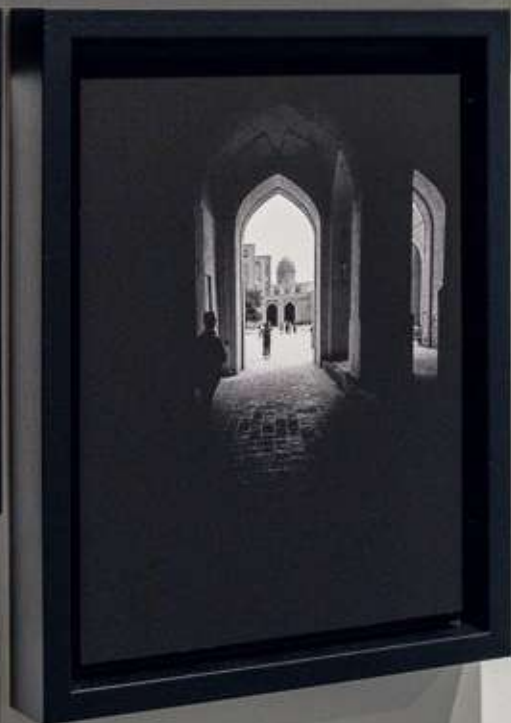
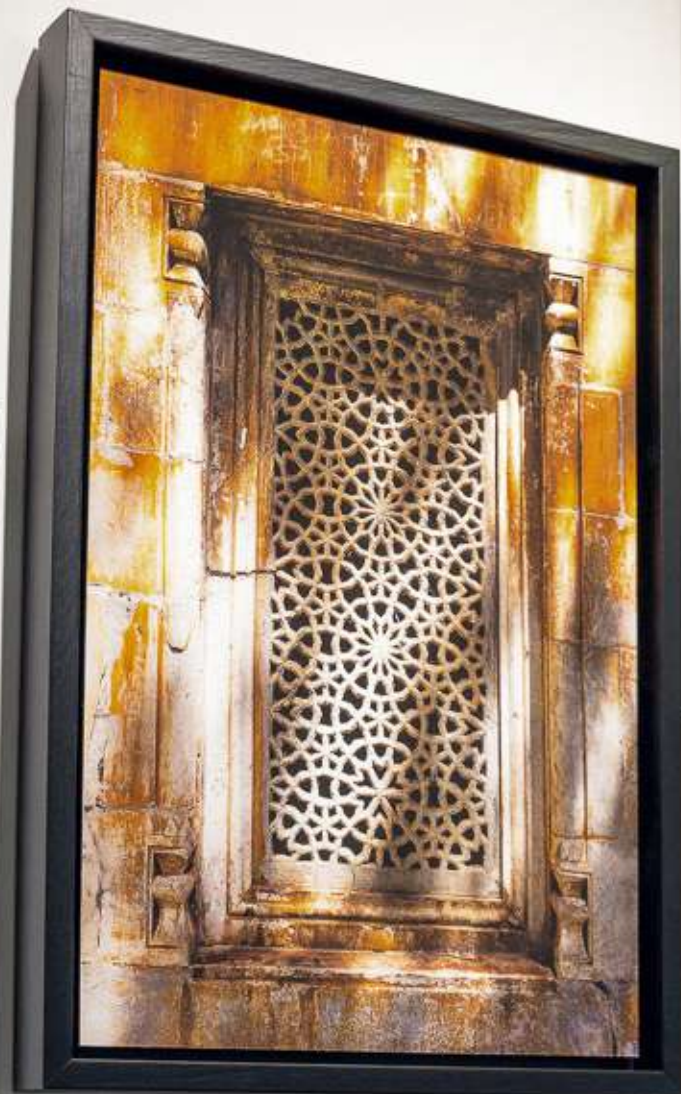

Bukhara
Özbekistan, 2023
24 cm x 17.76 cm (Fotoğraf)

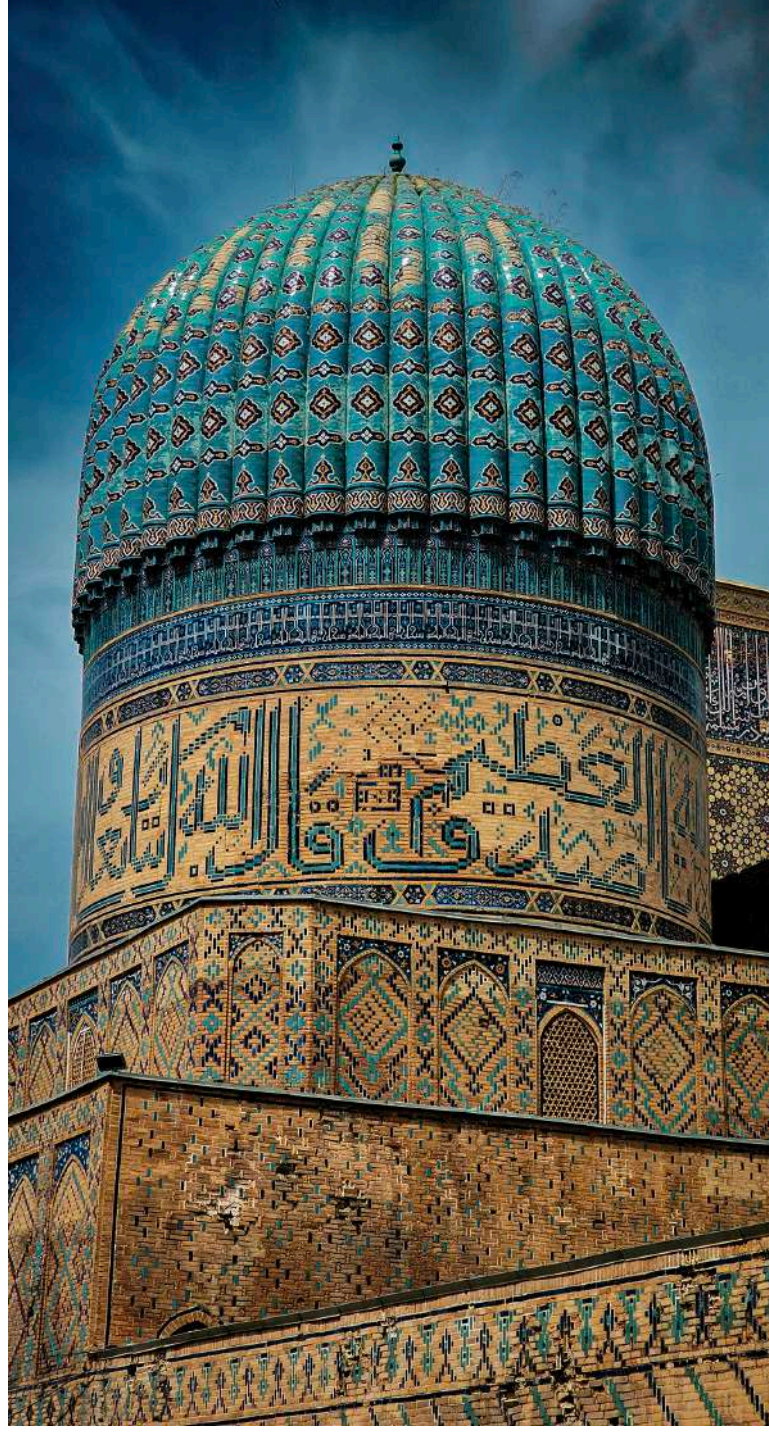
Semerkant, Şah-ı Zinde (11.yy)
Özbekistan, 2023
32 cm x 24 cm (Fotoğraf)

Semerkant, Bibi Hanım Cami
Özbekistan - 1404
22.51 cm x 12 cm (Fotoğraf)

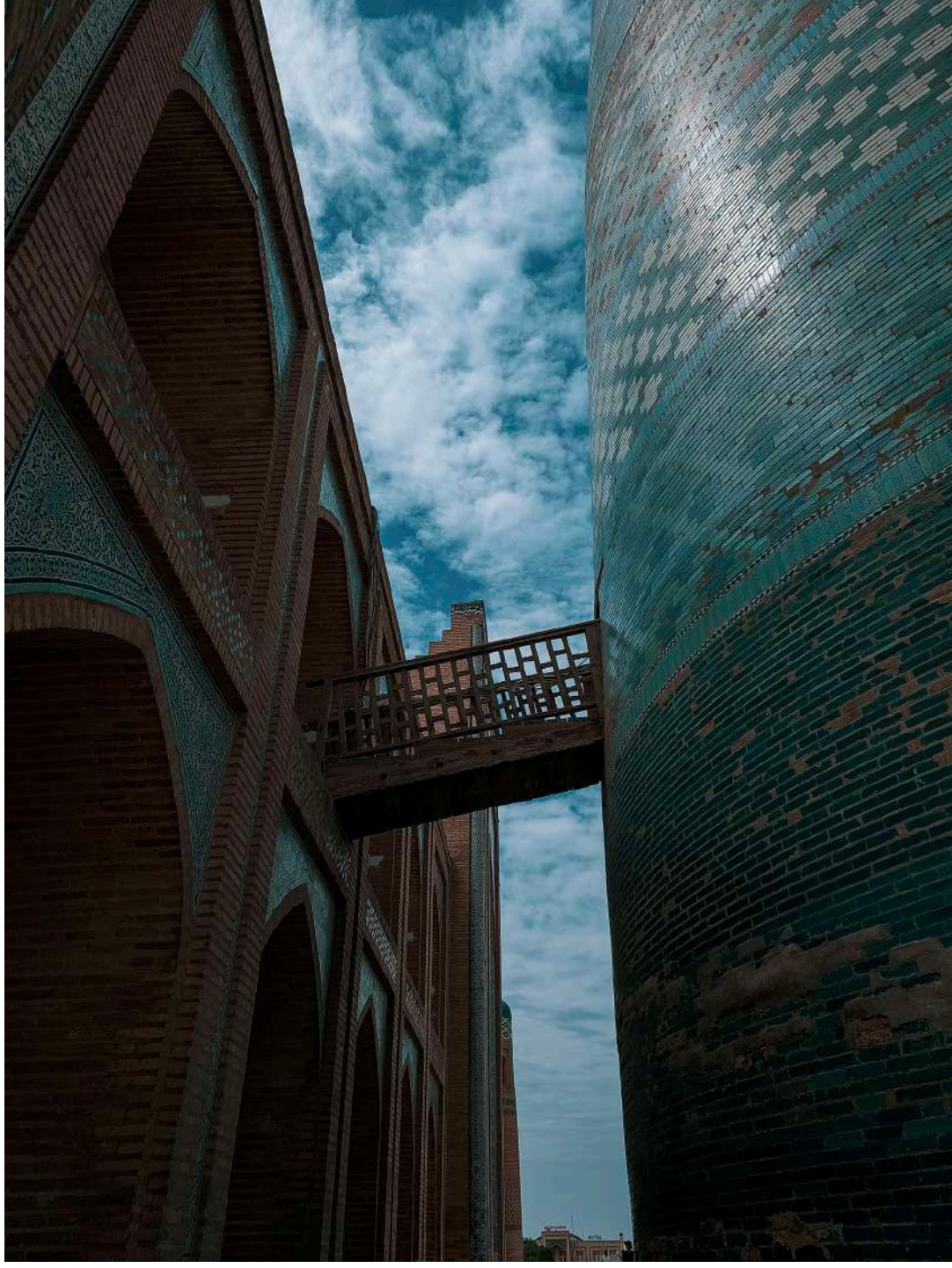
Semerkant, Şah-ı Zinde (11.yy)
Özbekistan, 2023
30 cm x 22.5 cm (Fotoğraf)

Hive, Özbekistan

2023

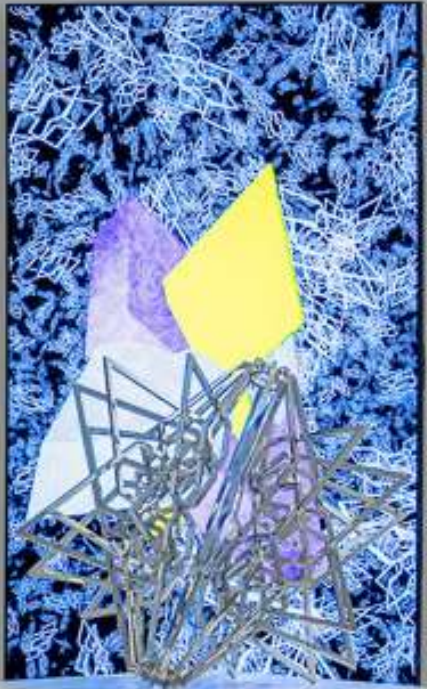
20 cm x 15 cm (Fotoğraf)

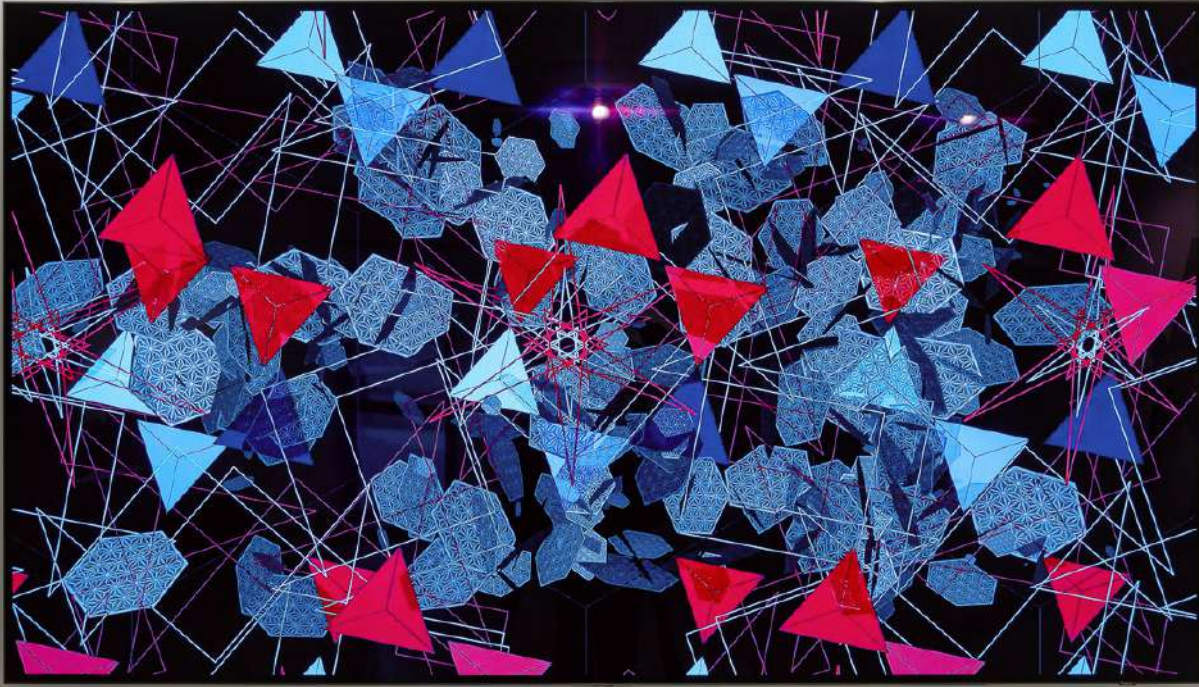

Hive
Özbekistan, 2023
22 cm x 16 cm (Fotoğraf)

İçiçe desenler / Interwoven Confuences
2025
Video 4K Yaratıcı kodlama / Creative Coding
Süre: 3 dk , Duration: 3 minutes

Geomart-ut-sc4 + Video

2025

Paslanmaz Çelik + Video 4K / Stainless Steel + Video 4K

Yaratıcı kodlama / Creative Coding

Süre: 5 dk, Duration: 5 minutes

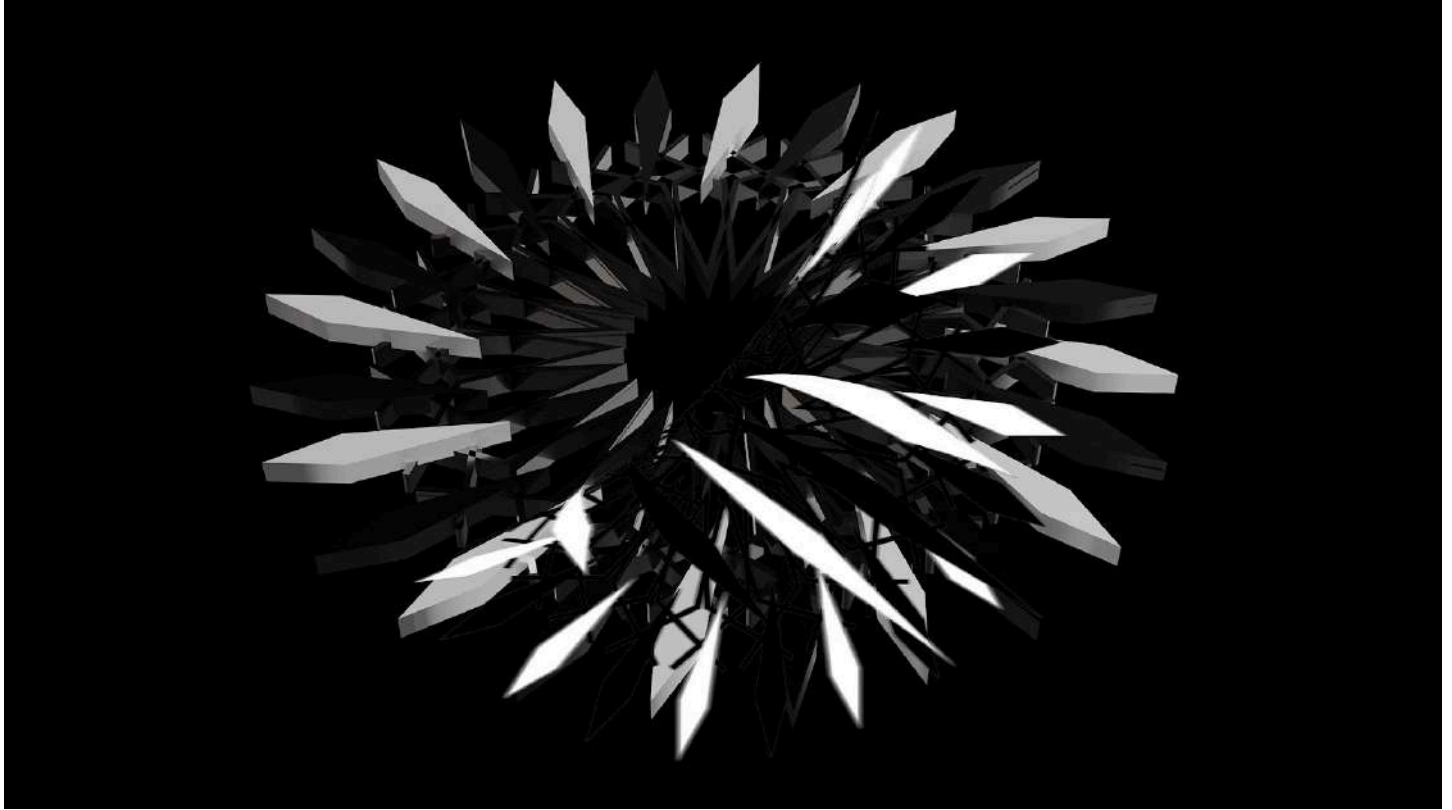
Geomart-ut-sc1

2025

Yaratıcı kodlama ile tasarlanmış alüminyum heykel

Aluminum sculpture designed with creative coding

180 cm x Ø 4 m

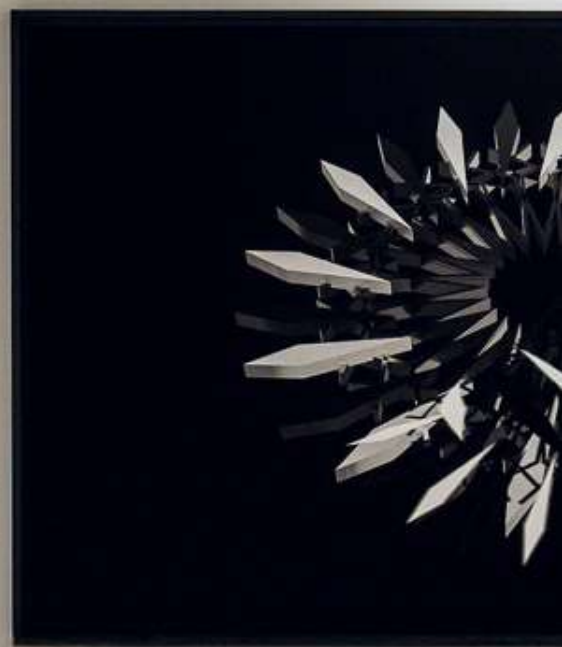
Manifold serisi 001

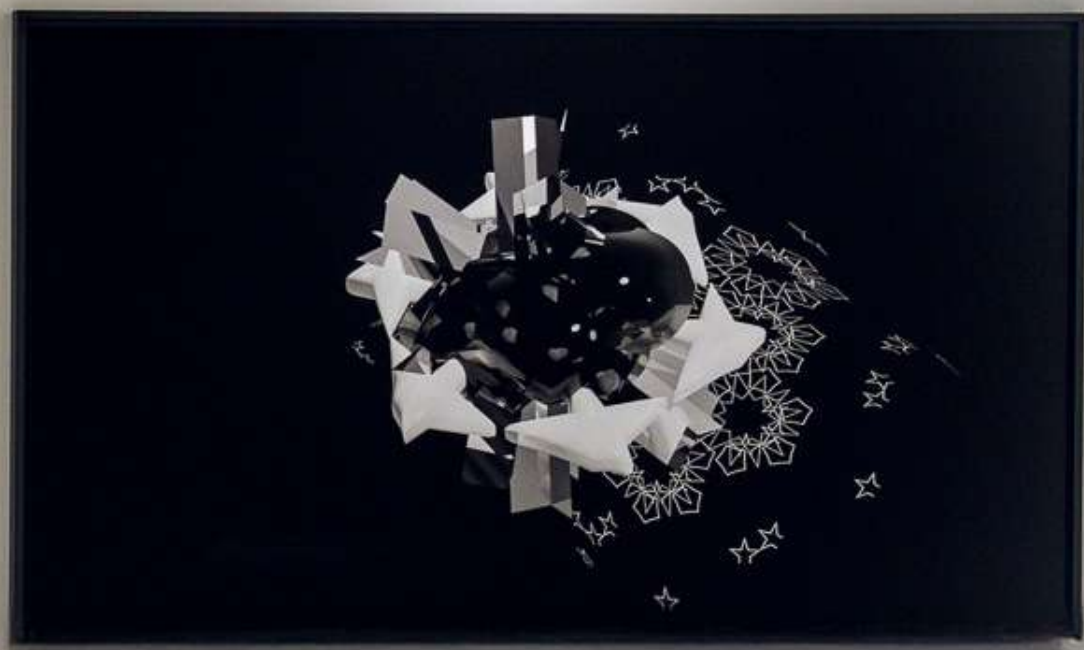
2025

Hahnemühle matt fine art kağıt üzerine arşivsel pigment baskı, 3B Modelleme, 2D Kolaj, görüntü işleme

Archival pigment print on matt Hahnemühle paper, 3D Modeling, 2D collage, image processing

85 cm x 146 cm

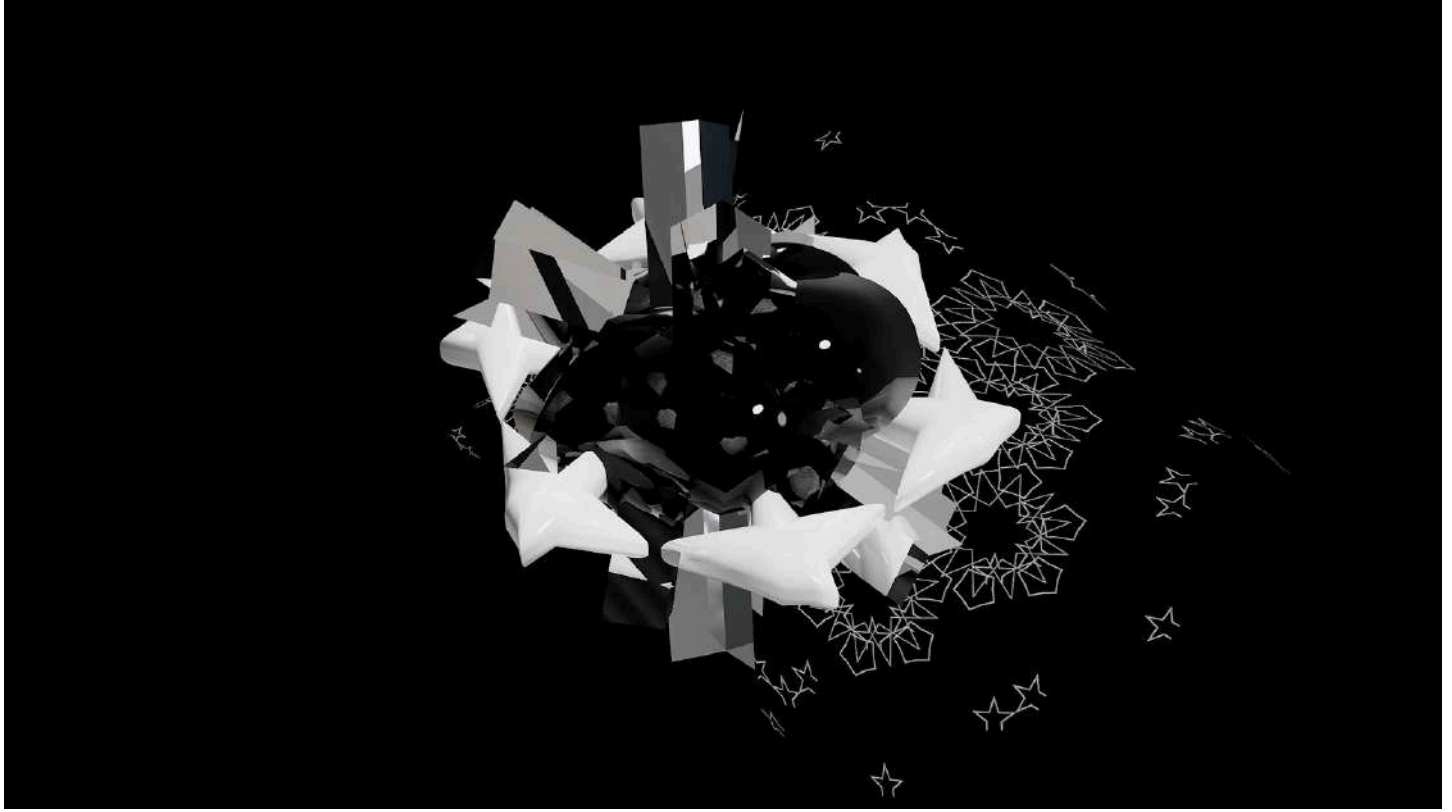
Manifold serisi 002

2025

Hahnemühle matt fine art kağıt üzerine arşivsel pigment baskı, 3B Modelleme, 2D Kolaj, görüntü işleme

Archival pigment print on matt Hahnemühle paper, 3D Modeling, 2D collage, image processing

85 cm x 146 cm

Manifold serisi 003

2025

Hahnemühle matt fine art kağıt üzerine arşivsel pigment baskı, 3B Modelleme, 2D Kolaj, görüntü işleme
Archival pigment print on matt Hahnemühle paper, 3D Modeling, 2D collage, image processing

85 x 146 cm

Prof. Dr. Selçuk ARTUT

Medya ve İletişim Profesörü, Sanatçı

Selçuk Artut, insan-teknoloji ilişkilerinin karmaşık teorik ve pratik boyutlarını araştıran disiplinlerarası bir sanatçı ve araştırmacıdır. Sanatsal pratiği, bu etkileşimlerin algıyı, deneyimi ve yaratıcılığın sınırlarını nasıl şekillendirdiğini inceler.

Artut'un çalışmaları, Sonar İstanbul, ISEA, AKM İstanbul, Siggraph, Dystopie Sound Art Festival Berlin, Moving Image New York, Art London, ICA London, Art Hong Kong, Hope Alkazar ve İstanbul Bienali gibi prestijli mekan ve etkinliklerde sergilenmiştir. Artsy, Creative Applications, CoDesign, Visual Complexity ve CNN GO gibi önde gelen platformlar, çağdaş sanata yaptığı katkıları öne çıkarmıştır.

İsviçre'deki European Graduate School'da Medya ve İletişim alanında doktora yapan Artut, sanat ve teknolojiye eleştirel ve akademik bir bakış açısıyla yaklaşmaktadır. Sanat, medya ve teknolojinin kesi-

şim noktasına olan derin ilgisini yansıtan dokuz kitabın yazarı ve bir kitabın editörüdür. İstanbul Sabancı Üniversitesi Görsel Sanatlar ve Görsel İletişim Tasarımı Programı'nda profesör olarak, yaratıcı kodlama, hesaplamalı sanat ve medya sanatları uygulamaları üzerine dersler vererek sanat ve teknoloji arasında köprü kurmaya odaklanmaktadır.

Çok yönlü bir sanatçı olan Artut, aynı zamanda bir müzisyendir. 1998'den beri, çok sayıda albümü bulunan öncü post-rock avangart grubu Replikas'ın üyesidir. Sanatsal pratiğini canlı performanslara da genişleten Artut, 2016 yılında RAW ikilisini kurmuştur. RAW, yaratıcı kodlama ve canlı kodlama tekniklerini kullanarak ses ve görüntünün sınırlarını zorlayan algoritmik performanslar yaratan bir görsel-işitsel ikilidir. Artut'un dinamik eserleri, sanat, teknoloji ve toplum arasındaki ilişkileri yeniden tanımlamaya yönelik sürekli çabasını yansıtmaktadır.

1975 yılında Edremit'te doğan Nazlı Pektaş, Mimar Sinan Üniversitesi Sanat Tarihi Bölümü'nden 1998 yılında mezun olmuş; Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde Seramik-Cam Bölümü'nde yüksek lisansını (2008) ve Resim Bölümü'nde sanatta yeterliğini (2013) tamamlamıştır. Halen Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde dersler veren Pektaş, uzun yıllar Yeditepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde  ğretim görevlisi olarak çalışmıştır.

Pektaş'ın sanat eleştirileri ve makaleleri; Sanat Dünyamız (YKY), Art Unlimited gibi sanat dergilerinde ve Artful Living, Argonotlar adlı dijital platformlarda yayımlanmaktadır. Uzun yıllar Cumhuriyet Gazetesi'nde sanat eleştirileri yazan Pektaş, Gazete Oksijen'in kültür sanat eki O2'de "Temas/Yorum" isimli köşesinde düzenli olarak sanat eleştirileri ve sergi yazıları yazmaya devam etmektedir. Ayrıca sanatçı atölyelerine yaptığı ziyaretlerden doğan yazıları, Art Unlimited dergisinde "Sınırsız Ziyaretler" başlığı altında uzun yıllardır yayımlanmaktadır.

Sanat tarihçisi ve eleştirmen Pektaş'ın, Türkiye'de kültür ve sanata emek veren isimlerle yaptığı söyleşilerden oluşan Bellek/Emek (2017, YKY) kitabı bulunmaktadır. İş Bankası Kültür Yayınları tarafından yayımlanan Bir Seyyahın Resimli G n esi: Muhsin Kut (2017) ve Güven Zeyrek Resminde Yüce Doğa (2024) isimli kitaplarında ise sanatçılara dair derinlemesine analizler yer almaktadır. 2018 yılında Corpus Yayınları'ndan çıkan İmgenin Zamanı: Sanat, Hafıza, Direniş kitabında "Yeryüzü  oğ lırken ölmek" başlıklı bir yazısı bulunurken; Cogito

dizisinden yayımlanan Cinsiyeti Yazmak (2016) kitabında "Ana Mendieta'nın İzleri" başlıklı bir yazısı yayımlanmıştır. Ayrıca Doruk Yayınları'ndan çıkan Belgesel/Kısa Film/Video Sanatı (2018) kitabında "Hakikati Alt Etmek: Rezan Yeşilbaş, Cengiz Tekin ve Ferhat Özgür'ün Yapıtlarında Hayat, Oyun ve Mana" başlıklı bir yazı kaleme almıştır.

Küratörlük kariyerinde; 2026 Ocak ayında Kasa Galeri'de Yeşim Özkan ve Abdullah Güler'in eserlerini bir araya getiren "Zaman Kasası" sergisinin küratörlüğünü üstlenmiştir. Bozlu Art Project'te 3 Ekim - 29 Kasım 2025 tarihleri arasında gerçekleşen ve Güven Zeyrek'in sanat pratiğine odaklanan "Tendüvar" sergisinin küratörlüğünü yapmıştır. 2024 Ekim ayında MEYMAN Sanat Alanı'nda "Misafir" adlı grup sergisinin; 2024 yılında Depo'da Esra Carus'un "Yas, Yasa, Yasak" ve Merdiven Art Space'te Berk Kır'ın "Dışarıda Yakınlık" sergilerinin küratörlüğünü üstlenmiştir. 2023 yılında Summart'ta "Sanayi'den Manzaralar" karma sergisi ve CKM'de "Görünür Görünmez Beden" sergilerinin yanı sıra, 2022 yılında AKM'de açılan "Gençler Yolda" sergisinin eş küratörlüğünü yapmıştır. Ayrıca Cocoon'da düzenlenen Video'daki Manzara (2022), Bilsart'ta na/mütenahi hürriyet (2021), Yapı Kredi Kültür Sanat'ta İntihal mi?/Hal mi? (2018) ve Marmara Üniversitesi Cumhuriyet Müzesi'nde A4 (2017) sergilerinde küratör olarak yer almıştır.

Pektaş, çeşitli kültür ve sanat kurumlarında seminerler vermekte, söyleşi dizileri ve sergiler düzenlemekte, sanat alanında mentorluk ve danışmanlık yapmaktadır.

Terakki Vakfı
Sanat Galerisi

Levent Yerleşkesi: Ebulula Mardin Cd. Öztürk Sk. No:2 Levent/Beşiktaş / İstanbul
Tel: 0(212) 351 0060 | Web: www.terakki.org.tr